

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 386/2015-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Lalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Radoslavom Fasurom, Pri rybníku 1400, Šaštín-Stráže, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/92 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/92 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Žilina je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 254 € (slovom dvestopäťdesiatštyri eur) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Radoslava Fasuru, Pri rybníku 1400, Šaštín-Stráže, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažnosti [REDACTED] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/92.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je odporkyňou v konaní o vydanie nehnuteľnosti vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 486/92 trvajúcim spolu už 23 rokov.

Sťažovateľka k priebehu uvedeného konania uviedla:

„Pojednávanie v tejto veci si ani nepamätám kedy naposledy bolo určené, nakoľko už zomrela moja stará mama [REDACTED] a už zomrela aj moja mama [REDACTED]. Výlučnou vlastníčkou jej časti som sa stala ja navrhovateľka ako jej dcéra. Keďže vo veci sa dlhú dobu nič nekoná, urgovala som OS Žilina dňa 8. 6. 2015 a žiadala o podanie vysvetlenia čo s danou vecou je. Odpoveď som nedostala. Ďalšia urgencia smerovala dňa 22. 6. 2015 predsedovi OS Žilina. Všetko bolo

bezvýsledné. Žiadnu odpoveď som neobdržala a doposiaľ neviem, čo s predmetnou vecou je.“

Prieťahy v predmetnom konaní boli podľa sťažovateľky spôsobené len v dôsledku postupu okresného súdu, pretože predmetom uvedeného konania nie je vec zložitá a ona sama bola v konaní aktívna a poskytovala okresnému súdu súčinnosť.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 486/92 došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prizná sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania v sume 254 €.

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 386/2015-7 zo 16. septembra 2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky.

Na základe výzvy ústavného súdu sa v predmetnej veci vyjadril predseda okresného súdu podaním sp. zn. 1 SprS/399/2015 z 1. októbra 2015, v ktorom poukázal na nálezy ústavného súdu týkajúce sa predmetného konania, ďalej poukázal na to, že uvedené konanie je vedené ako reštančné a je nad ním vykonávaný dohľad predsedu súdu, aby v ňom nedochádzalo k prieťahom. Predseda okresného súdu taktiež uviedol, že sťažovateľka v konaní vystupuje ako právna nástupkyňa [REDACTED], ktorej už ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011 priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, a preto by ústavný súd nemal duplicitne rozhodovať o tom istom období s právnym nástupcom. Najväčším problémom predĺženia tohto konania je procesná zložitosť veci spôsobená neustálymi zmenami na strane účastníkov konania.

Vo vzťahu k popisu priebehu uvedeného konania predseda okresného súdu uviedol, že sa podľa neho nemožno *«bezvýhradne stotožniť ani s názorom o nekonaní vysloveným v náleze III. ÚS 690/2014 zo dňa 17. 03. 2015, kde Ústavný súd SR konštatoval, že napriek*

predchádzajúcim nálezom okresný súd nariadil pojednávanie až 11. marca 2014, t. j. viac ako po jednom roku od nálezu sp. zn.: IV. ÚS 432/2012 zo dňa 14. 02. 2013. S poukazom na chronologický prehľad úkonov vyhotovený sudcom, ako aj mesačné správy, ktoré vyžaduje predseda súdu pri dohľade v spise, nezistil predseda súdu takú nečinnosť, ktorú by bolo možné pokladať za neodôvodnenú a to bez ohľadu na skutočnosť, že sudkyňa má v senáte viac ako 370 nerozhodnutých vecí pri mesačnom nápade cca 50 vecí do senátu. Objektívne sudca zodpovedá za stav konania, ale napríklad vyhotovenie znalecké posudku v lehote nemá možnosť ovplyvniť. Účinným sa neukázalo ani ukladanie pokút, krátenie znalečného či podnecovanie disciplinárneho konania ministromi spravodlivosti. Použitím niektorých „prostriedkov“ bolo v minulosti docielené, že v obvode Krajského súdu Žilina neboli pre niektoré odvetvia zapísaní žiadni znalci. Pre posúdenie sťažnosti uvádzam, že znalec po rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 432/2012 zo dňa 14. 02.2013 predložil súdu spis 30.mája 2013, teda súd do uvedenej doby nemohol konať. Vyhotovenie kópie spisu pre znalca by nebolo účelné a bez vykonania dôkazu, pre ktorý bolo pojednávanie odročené - znaleckého posudku by vôbec nebolo hospodárne, naopak bolo by výlučne formálne len pre vykázanie činnosti na úkor iných konaní. Znalecký posudok bol dňa 03. 06. 2013 zaslaný procesným stranám na vyjadrenie. V mesiaci júl 2013 sudkyňa čerpala riadnu dovolenku v rozsahu troch týždňov (počas tzv. justičných prázdnin, kedy čerpá dovolenku aj administratíva a väčšina zástupcov, dokonca nezasadá ani NR SR). Z dôvodu obsadenosti termínov pojednávaní pre prejednanie všetkých vecí v senáte nariadila sudkyňa v deň 14. 08. 2013 nariadila ďalšie pojednávanie na deň 17. 10. 2013. Pri doručovaní predvolania bolo zistené, že žiaľ zomrel odporca v rade 8a/, teda pojednávanie nebolo možné vykonať bez zistenia nástupcov a ich vzatí do konania podľa § 107 O. s. p. Bezodkladne po zistení skončenia dedičského konania sudkyňa dňa 13. 01. 2014 nariadila pojednávanie na najbližší možný voľný termín, a to na deň 11. marca 2014 (bežne má sudca na OS Žilina vytýčené termíny pojednávania až na 4-5 mesiacov dopredu). Uznesením č. k. 13C 486/1992-1031 zo dňa 11. 09. 2014 bolo nariadené kontrolné znalecké dokazovanie, za znalca súd ustanovil znalecký ústav: Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Spis spolu so znaleckým posudkom bol súdu vrátený dňa 27. 05. 2015. Opätovne vo veci nielen, že nebolo možné, ale bolo neúčelné konať. Následne bol z notárskeho úradu

žiadaný dedičský spis elektronickou formou - mailom zo dňa 21. 07. 2015. Dňa 24. 07. 2015 notársky úrad tiež elektronickou formou - mailom oznámil súdu, že dedičské konanie po poručiteľke [REDAKOVANÉ] je právoplatne skončené a spis sa nachádza na Okresnom súde Bratislava II. (č. l. 1103 a 1104). Dňa 28. 07. 2015 (č. l. 1105) bola požiadaná Okresný súd Bratislava o zapožičanie predmetného dedičského spisu, v mesiaci september 2015 bol spis zapožičaný, zo spisu bola vyhotovená fotokópia Osvedčenia o dedičstve po poručiteľke [REDAKOVANÉ] a dňa 16. 09. 2015 vrátený Okresnému súdu Bratislava II. Z tohto Osvedčenia súd zistil, že [REDAKOVANÉ] (sťažovateľka) je v súdnej veci právna nástupkyňa po [REDAKOVANÉ] v procesnom postavení odporkyne v rade 4a/. Dňa 16. 09. 2015 súd nariadil ďalšie kontrolné znalecké dokazovanie, a to uznesením č. k. 13C/486/1992-1125 zo dňa 16. 09. 2015, pričom v tomto uznesení je už [REDAKOVANÉ] uvedená ako odporkyňa v rade 4a/. V súčasnosti je teda vec v štádiu ďalšieho kontrolného znaleckého dokazovania súd ustanovil znalecký ústav - Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline... Úlohou znaleckého ústavu je preskúmať správnosť záverov znaleckého posudku č. 69/97 zo dňa 22. 04. 1997 znalca [REDAKOVANÉ] (č. 1.75) a správnosť záverov znaleckého posudku č. 44/2009 zo dňa 08. 10. 2009 znalca [REDAKOVANÉ] (č. 1. 651), následne určiť, závery ktorého z uvedených znalcov sú správne, ak nie sú správne závery ani jedného zo znalcov, určiť nanovo hodnotu nehnuteľností, a to: rodinného domu [REDAKOVANÉ] postaveného na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] - zastavané plochy a nádvoria, ďalej hodnotu pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] - záhrady a pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] - zastavané plochy a nádvoria, všetko zap. na LV [REDAKOVANÉ] pre okres [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] s tým, že súd uložil znaleckému ústavu v uznesení hodnotu nehnuteľností určiť ku dňu 24. 01. 1969, t. j. ku dňu uzatvorenia kúpnej zmluvy medzi Miestnym národným výborom [REDAKOVANÉ] ako predávajúcim a [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako kupujúcimi, v ktorej zmluve bola kúpna cena predmetných nehnuteľností stanovená na sumu 87.240,- Sk, úlohou je teda určiť, či kúpna cena bola určená v súlade s vtedy platnými cenovým predpismi alebo bola znižovaná, a ak bola znižovaná, či bola znižovaná viacnásobne a tiež určiť v čom spočívalo znižovanie ceny.

Mám za to, že za daného stavu požadovať ešte rýchlejší postup nie je možné a účelné, nakoľko rozhodnutiu vo veci samej je venované maximálne úsilie.

Po preskúmaní jednotlivých úkonov súdu máme za to, že v konaní súdu nie sú v súčasnej alebo blízkej dobe obdobia nečinnosti alebo obdobia, kedy by súd konal nesústredene, mimo začiatku konania, ktoré už zo strany súčasných sudcov ako aj vedenia súdu nie je možné ovplyvniť.

Sťažnosť sťažovateľky preto považujem za nedôvodnú, fakticky sa stala účastníkom konania až právoplatnosťou rozhodnutia o dedičstve, pričom jej právna predchodkyňa už tak ako som uviedol, bola za spôsobenú ujmu priznaním finančného zadostučinenia odškodnená. Mám zato, že na sťažovateľku ako právnu nástupkyne neprešli osobnostné nároky, za ktoré podľa môjho názoru je potrebné považovať aj náhradu primeraného zadostučinenia, resp. tým, že boli porušené práva právneho predchodcu nemožno konštatovať automaticky aj porušenie práv nástupcu.

Pokiaľ sa týka vecnej stránky konania, poukazujem jednak na pripojené vyjadrenie sudcu, ako aj na konštatovanie obtiažnosti a zložitosti konania všetkými vyššie uvedenými nálezmi, ktoré boli v tomto konaní vynesené. Jednoznačne konanie je tak po materiálnej a procesnej stránke veľmi zložitú.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej, aby sťažnosť odmietol.

V prípade zistení zásahu do práv sťažovateľky, navrhujem Ústavnému súdu, aby s poukazom na vyššie uvedené okolnosti sťažovateľke nepriznal finančné zadostučinenie.».

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vo veci sťažnosti sťažovateľky upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov...

Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého hneď ako sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd v zhode so svojimi predchádzajúcimi rozhodnutiami, ktorých predmetom bolo preskúmanie tohto konania, konštatuje, že v posudzovanom prípade ide o konanie náročné najmä na preukázanie pôvodných právnych vzťahov vzniknutých v päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch minulého storočia, ale aj skutkovo náročné preukazovanie, ktoré si vyžaduje aj znalecké dokazovanie (obdobne pozri III. ÚS 152/04). Dôkazná situácia vzniknutá v tomto konaní si navyše vyžiadala potrebu vykonania kontrolného znaleckého dokazovania, o ktoré sa doba

predmetného konania predlžuje, a časová náročnosť napadnutého konania tiež súvisí s väčším počtom účastníkov konania, pričom v priebehu konania viacerí účastníci konania zomreli a do konania vstúpili ich právni nástupcovia. Tieto skutočnosti jednoznačne prispievajú k predĺženiu celkovej dĺžky konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria – správania sťažovateľky v predmetnom konaní, ústavný súd zistil, že okresnému súdu bolo 27. februára 2015 oznámené, že 14. decembra 2014 zomrela právna predchodkyňa sťažovateľky [REDACTED], čím došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane odporkyne, a to na základe univerzálnej sukcesie (z titulu dedenia). Keďže univerzálna sukcesia vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd nemusel uplatňovanú zmenu uznesením pripustiť. Sťažovateľka vstúpila do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu, pretože v uvedenom prípade nedošlo ku vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu (m. m. II. ÚS 211/2010). Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovateľka môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene.

Pre rozhodnutie v tejto veci je relevantná aj skutočnosť, že ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011 právnej predchodkyňi sťažovateľky v dôsledku vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €. Vzhľadom na uvedené predmetom rozhodovania ústavného súdu v tomto konaní mohlo byť len preskúmanie porušenia označených práv sťažovateľky, resp. jej právnej predchodkyne v čase po 8. novembri 2011, keď nadobudol právoplatnosť nález sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011.

Z obsahu spisu v predmetnej veci nevyplýva žiadna skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť, že sťažovateľka alebo jej právna predchodkyňa svojím správaním v uvedenom období prispeli k predĺženiu uvedeného konania.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v posudzovanom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci od 8. novembra 2011, t. j. po nadobudnutí právoplatnosti nálezů sp. zn. III. ÚS 319/2011 zo 4. októbra 2011. Pri skúmaní uvedeného postupu okresného súdu ústavný súd vychádzal z priebehu predmetného konania popísaného vo vyjadrení okresného súdu z 1. októbra 2015, z k nemu priloženého stanoviska sudcu, ale aj zo spisového materiálu v predmetnej veci.

Ústavný súd zistil, že v období od 14. novembra 2011 do 30. mája 2013 realizoval okresný súd nariadené znalecké dokazovanie a osobitne pri ustanovovaní znalca v predmetnej veci jeho postup nemožno označiť za dôsledný a sústredený. V dôsledku odlišných záverov v konaní predložených znaleckých posudkov okresný súd v predmetnej veci nariadil kontrolné znalecké dokazovanie pre účely zistenia skutočností relevantných pre rozhodnutie. Okresný súd sa v konaní snažil organizovať činnosť ustanoveného znalca a využiť v tomto postupe všetky procesné prostriedky na zabezpečenie znaleckého posudku. Zo spisu vyplýva, že okresný súd znalca niekoľkokrát urgoval na vyhotovenie znaleckého posudku aj pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, t. j. využitia poriadkových opatrení podľa § 53 OSP. Až po získaní záverov z prvého nariadeného kontrolného znaleckého dokazovania týkajúcich sa otázky preukázania stavu rozostavanosti objektu, resp. stavby, t. j. existencie podstaty nároku, mohol okresný súd následne účelne pristúpiť k nariadeniu ďalšieho kontrolného znaleckého dokazovania týkajúceho sa ceny nehnuteľnosti, ktoré bolo potrebné taktiež z dôvodu odlišných, resp. rozchádzajúcich sa záverov v konaní predložených znaleckých posudkov. Okrem uvedeného je potrebné uviesť, že ďalšie dokazovanie v predmetnej veci je realizované na základe návrhov účastníkov konania prednesených na pojednávaní konanom 11. marca 2014, ktorí si ale svoju povinnosť predložiť otázky na znalecké dokazovanie splnili až na základe výzvy okresného súdu. V priebehu obdobia po 8. novembri 2011 okresný súd nariadil dve pojednávania, z ktorých

jedno bolo zrušené z dôvodu úmrtia jedného z odporcov a následného ustálenia okruhu účastníkov konania a druhé sa uskutočnilo (11. marca 2014) a bolo odročené pre účely vykonania ďalšieho dokazovania. Okresný súd musel následne v predmetnom konaní zabezpečovať podklady pre zistenie okruhu účastníkov konania opätovne aj po 27. februári 2015, keď mu bolo oznámené úmrtie právnej predchodkyne sťažovateľky 14. decembra 2014.

Ústavný súd vzhľadom na neprimeranú celkovú dĺžku konania v tejto veci pripomína, že je povinnosťou okresného súdu venovať zvláštnu pozornosť urýchleniu tohto konania (m. m. nález sp. zn. III. ÚS 146/05 z 12. októbra 2005).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a s jej prílohami, po preskúmaní priebehu konania po 8. novembri 2011 a spisového materiálu v predmetnej veci dospel k záveru, že postup okresného súdu sa vyznačoval na začiatku obdobia nesústredenou, resp. nedôslednou činnosťou, pričom v tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na úkony spojené s ustanovením znalca zo Žilinského kraja, napriek námietke vznesenej účastníkmi konania, ktorá sa v čase ustanovovania znalca v spise už nachádzala.

Podľa názoru ústavného súdu dĺžku predmetného konania v období po 8. novembri 2011 v okolnostiach daného prípadu v spojení s neefektívnym, resp. nesústredeným postupom okresného súdu možno považovať za neprimerane odôvodňujúcu vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené bolo.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € od okresného súdu z dôvodov uvedených v jej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku preskúvaného konania a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým postup okresného súdu v predmetnej veci a predmet uvedeného konania, t. j. čo je pre účastníka konania v stávke – „at stake“, právnu a skutkovú zložitost' predmetnej veci, správanie sťažovateľky, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 36 ods. 2 ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 254 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 296,44 € vrátane režijného paušálu (2 x 139,83 € + 2 x 8,39 €).

Vzhľadom na to, že právny zástupca sťažovateľky si úhradu trov právneho zastúpenia uplatnil iba v sume 254 €, ústavný súd, súc viazaný petitom sťažnosti, túto úhradu sťažovateľovi priznal len vo výške uplatneného nároku, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd nevyhovel v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2015